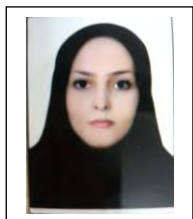

بررسی نقش فضاهاى نیمه باز مسکن سنتى بر کیفیت طراحی آپارتمان هاى امروزی (نمونه موردی: شهر مشهد)

سیدمهدی مداحی، الهه اسفندیانی، لیلا عباسی، مونا بمانی نائینی

- ۱- سیدمهدی مداحی، عضو هیئت علمی موسسه آموزش عالی خاوران
- ۲- الهه اسفندیانی، دانشجوی کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی خاوران
- ۳- لیلا عباسی، دانشجوی کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی خاوران
- ۴- مونا بمانی نائینی، فارغ التحصیل کارشناسی، موسسه آموزش عالی خاوران

Mahsa70s@yahoo.com

نام ارائه دهنده: الهه اسفندیانی

خلاصه

اکثریت نظریه پردازان به ضرورت تأثیر طبیعت بر بهبود کیفیت زندگی ساکنان تأکید داشتند. رایت، لوکوربوزیه، جان راسکین، افلاطون و قرآن نیز در آیاتی بارها به ضرورت تأثیر طبیعت اشاره کرده است. با توجه به رشد سریع جمعیت و شکل گیری زندگی آپارتمانی در اقلیم شهر مشهد شاهد حذف فضاهاى نیمه باز و باز و در نتیجه ی حذف حضور طبیعت از زندگی ساکنین هستیم. فضای باز مسکونی علاوه بر تأمین نور و روشنایی فضاهاى داخلی و تهویه طبیعی به عنوان فرصتی برای ارتباط بیشتر با طبیعت است. با توجه به محدودیت فضای داخلی واحدهای مسکونی و سابقه سنتی حضور حیاط در زندگی ایرانی، فضای باز مجالی برای گسترش عملکرد فضای داخلی و رابطه ی آن با فضای بیرونی است. بنابراین بررسی الگوهای بومی گذشته و بازنگری شناخت وضع موجود فضای نیمه باز، زمینه ساز طراحی آگاهانه تر و فضاهاى مسکونی مطلوب تر است. نتایج پژوهش بر اهمیت نقش معمار به عنوان سازنده ی فضا در رضایت ساکنان از مکان دلالت می کند. به دلیل این که ویژگی های فضایی بیشترین تأثیر را بر رضایت ساکنان از فضا دارد. در این تحقیق، روش کیفی استفاده شده و گردآوری داده ها در دو بخش مطالعه کتابخانه ای و تحلیل اسناد خانه های بومی انجام شده است. تطابق مشخصه های بدست آمده از الگوی خانه های سنتی شهر مشهد و خانه های امروزی ایجاد شده است.

کلمات کلیدی: فضای نیمه باز، مشهد، تراس، کیفیت طراحی، مسکن سنتی

۱. مقدمه

یکی از رسالت های طراحان و معماران خلق رابطه متناسب بین انسان و طبیعت اطرافش است. برای نیل به این هدف خالقان فضا باید درک صحیحی از رفتار انسان در محیط های متفاوت داشته باشند. به نحوی که پیوند انسان و مکان را قوی تر سازند. خانه های امروزی با امکانات و شرایط زندگی موجود، قابلیت پاسخگویی به بسیاری از نیازمندیهای انسان ایرانی را ندارد. روزگاری خانه های قدیمی تلفیقی بودند از سردر، ورودی، سکو، هشتی، ایوان، صغه، طارمه، شارمه، مهتابی، حیاط و حتی سکوهایی در بیرون فضای خانه که باعث ایجاد سرزندگی در افراد می شد اما در حال حاضر این فضاها کاهش پیدا کرده است. جدا شدن فضای سکونت از محل کار و رشد سریع جمعیت انسان ها را به سمت استقرار در ارتفاع برای حل مشکل کمبود